

Jeremia 29:1-14

- 1 ¶ Hier volgt de brief die de profeet Jeremia vanuit Jeruzalem heeft gestuurd aan de overgebleven oudsten onder de ballingen, aan de priesters, de profeten en alle anderen die Nebukadnessar vanuit Jeruzalem naar Babel had gevoerd.
- 2 Hij schreef deze brief toen koning Jechonja, de koningin–moeder, de hovelingen, de leiders van Jeruzalem en Juda en de smeden en wapenmakers al uit Jeruzalem waren weggevoerd.
- 3 Hij liet hem bezorgen door Elasa, de zoon van Safan, en Gemarja, de zoon van Chilkia, de gezanten die namens koning Sedekia van Juda naar koning Nebukadnessar in Babel reisden. De brief had de volgende inhoud:
- 4 ‘Dit zegt de HEER van de hemelse machten, de God van Israël, tegen de ballingen die hij vanuit Jeruzalem naar Babel heeft laten voeren:
- 5 Bouw huizen en ga daarin wonen, leg tuinen aan en eet van de opbrengst,
- 6 ga huwelijken aan en verwek zonen en dochters, zoek vrouwen voor je zonen en huw je dochters uit, zodat zij zonen en dochters baren. Jullie moeten in aantal toenemen, niet afnemen.
- 7 Bid tot de HEER voor de stad waarheen ik jullie weggevoerd heb en zet je in voor haar bloei, want de bloei van de stad is ook jullie bloei.
- 8 ¶ Dit zegt de HEER van de hemelse machten, de God van Israël: Laat je niet misleiden door je profeten en waarzeggers. Hecht geen geloof aan hun dromen; ze dromen slechts wat jullie wensen.
- 9 Wat ze jullie in mijn naam profeteren zijn leugens. Ik heb hen niet gezonden–spreekt de HEER.
- 10 Dit zegt de HEER: Als er in Babel zeventig jaar voorbij zijn, zal ik naar jullie omzien. Dan zal ik mijn belofte gestand doen door jullie naar Jeruzalem te laten terugkeren.
- 11 Mijn plan met jullie staat vast–spreekt de HEER. Ik heb jullie geluk voor ogen, niet jullie ongeluk: ik zal je een hoopvolle toekomst geven.
- 12 Jullie zullen mij aanroepen en tot mij bidden, en ik zal naar jullie luisteren.
- 13 Jullie zullen mij zoeken en ook vinden, als jullie mij tenminste met hart en ziel zoeken.
- 14 Ik zal me door jullie laten vinden–spreekt de HEER –en ik zal in je lot een keer brengen. Ik zal jullie samenbrengen uit alle volken en plaatsen waarheen ik je verbannen heb–spreekt de HEER –en je laten terugkeren naar Jeruzalem, waaruit ik je heb laten wegvoeren.

1 Petrus 5:10-14

- 10 ¶ Maar al moet u nog korte tijd lijden, God, de bron van alle genade, heeft u geroepen om in Christus Jezus deel te krijgen aan zijn eeuwige luister. God zal u sterk en krachtig maken, zodat u staande zult blijven en niet meer zult wankelen.
- 11 Hem komt de macht toe, voor eeuwig. Amen.
- 12 Met de hulp van Silvanus, die ik als een betrouwbare broeder beschouw, heb ik u deze korte brief geschreven, om u moed in te spreken en om u er nadrukkelijk van te verzekeren dat het werkelijk de genade van God is die u staande houdt.
- 13 De uitverkorenen in Babylon en mijn zoon Marcus groeten u.
- 14 Groet elkaar met een kus als teken van uw onderlinge liefde. Vrede zij met u allen, die één bent in Christus.

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

In Den Haag is een groot winkelcentrum dat de naam Babylon draagt.

Ik weet niet precies waarom men die naam heeft gekozen, maar vanuit de Bijbel gezien biedt de naam Babylon weinig perspectief aan de middenstander die zijn geld op verantwoorde wijze wil investeren.

In het laatste Bijbelboek lezen we namelijk over het failissement, dat God aankondigt en bewerkt over die stad: Babylon verdwijnt compleet van de kaart.

Babylon heeft een slechte naam in de Bijbel, want die naam is synoniem voor een wereld waarin de mens met veel bravour op de troon zit, waar geweld en onderdrukking aan de orde van de dag zijn, ja, Babylon is eigenlijk het tegenbeeld van Jeruzalem, de stad van vrede. Maar Babylon mag dan geen leuke stad zijn, je leeft er wel midden in.

Het is zogezegd je natuurlijke geboorteplaats.

Babylon, je woont er, en zo horen we de apostel Petrus in één van zijn brieven zelfs zeggen: de groeten uit Babylon en daar bedoelde hij Rome, het Romeinse Rijk mee en eigenaardig genoeg spreekt hij zijn lezers dan aan als vreemdelingen/ballingen alsof hij wil zeggen: je woont er, maar je bent er niet helemaal thuis.

Het was in het jaar 586 voor Christus toen voor het Joodse volk de Babylonische ballingschap begon.

In etappes werden inwoners van Jeruzalem en omstreken afgevoerd naar Babel.

Koning Nebukadnezar had namelijk -zoals veel vorsten van die tijd- de gewoonte om voor overwonnen volken een soort transmigratiebeleid op te stellen.

Je kan namelijk twee dingen doen om een volk ongevaarlijk te maken: dat is het etnisch zuiveren, 'ausradieren', 'endlösen' (maar dat is gruwelijk) of je kan de bevolking flink door elkaar husselen en in allerlei locaties plaatsen zodat iedereen de draad kwijtraakt. Dat laatste was gangbaar.

Hoe hadden de Jeruzalemmers het in Babel?

Wel, niet slecht, het was geen concentratiekamp. Ze hadden vrijheid, ze konden zich ontwikkelen, zelfs hoge posities bereiken; denk maar aan Daniël.

Maar het is natuurlijk niet leuk om van huis en haard verdreven te zijn

Probeer u zich eens in te denken dat u tegen wil en dank in Afrika zit; je hebt daar een huisje met wat geld, maar je voelt je toch doodongelukkig in een vreemd land met een vreemde taal en gewoontes...

Voor de Jeruzalemmers toen was die ballingschap in Babel dan ook geen lolletje en daar kwam nog bij dat men weg was uit het land en de stad van belofte, ver van de tempel.

Dat gaf de ervaring van verstoten te zijn door God. Het is je gezicht verliezen omdat de mensen zeggen: jouw God heeft zijn gezicht verloren.

"Aan Babels stromen zaten wij, ook huilden wij als wij dachten aan Sion... wordt in een Psalm dan ook gezongen (137)"

Als balling in Babylon kan je twee dingen doen.

De eerste weg die je kunt inslaan is die van assimilatie, dat je eigen identiteit overboord gooien; net als de inwoners van Babel gaan worden: dus over lijken gaan, meedoen aan het ikke, ikke, ikke en de rest kan...je niet meer bekommeren om wat je in Jeruzalem hebt geleerd.

Dat kan je vandaag ook doen: van iedereen worden en toch weer niemand zijn; met alle winden meewaaien, met alles modes en grillen, een mens dobberend op de golven van de tijd zonder richting en zo kan de kerk ook zich in alles aanpassen zonder identiteit te hebben.

De andere weg die de ballingen in Babel konden inslaan was die van het isolement; net doen alsof er geen Babel is en je nog in Jeruzalem bent: je houdt de traditie goed vast, angstvallige, maar er is eigenlijk geen contact met die buitenwereld.

Dat kan je vandaag ook doen: ver blijven van al het gewoel, de knop van de T.V. uitzetten, je niet inlaten met de vragen die in deze wereld leven, je terugtrekken in je huisje met je boompje en je beestje en je kerkje van de wereld van de 16e eeuw.

‘In het isolement ligt onze kracht’, zei iemand, maar dan vlucht je uit de vragen van het heden naar de tijd van vroeger toen alles nog vrediger was, overzichtelijker... denk je.

In Babel stonden de Jeruzalemmers -evenals wij gelovigen nu- voor de keuze tussen assimileren of isoleren.

En in die situatie schrijft Jeremia een brief naar hen!

Zelf zit hij gevangen in Jeruzalem en hij hoort van de vragen waar zijn volksgenoten mee worstelden, over hoe je je moest gedragen: je aanpassen of je afzijdig houden.

Wat zegt hij dan... namens God?

Hij zegt allereerst: die Ballingschap in Babel duurt een mensenleeftijd:70 jaar.

D.w.z. van het Babylon waarin je leeft ben je niet zomaar van af, bereid je er maar op voor dat je in die wereld opa en oma zult worden.

Geen leuke boodschap van Jeremia, want die lag veel minder in het gehoor dan de boodschap van andere profeten die het volk in slaap susten en zeiden: over 2 of 3 jaar zijn we van al die ellende af, dan zijn we terug in Jeruzalem en gaat het weer net als vroeger...

Nee, zegt Jeremia: reken er maar op dat Babylon voorlopig je voorland blijft.

En naar ons toe betekent dat misschien: de wereld met haar problemen van de 21e eeuw, van na de oorlog, van na de val van de muur, van na september 2001, je kunt er niet achter terug, je kunt niet terug naar de tijd van vroeger, noch naar de mens, of de kerk van vroeger.

Ook in je persoonlijk leven zijn er dingen gebeurt die je niet over kunt doen en waar je niet achter terug kunt. A point of no return!

En dat kan je ervaren als moeilijk, als ballingschap, die leven lang duurt. Maar je leeft nu!

En dat moet je accepteren!. En dat kan wel eens betekenen dat er geen snelle en gemakkelijke oplossing voor alles is in je leven en in deze wereld.

En ik geloof dat dat voor de kerk ook betekent dat we niet korte termijn moeten denken, of in de waan verkeren moeten dat we met allerlei instantoplossingen de kerk kunt vernieuwen: een kerkdienstje hier, een avondje daar, een cursusje hier en een kringetje daar.

Nee, het zal om een lange adem gaan, om inzet, uithoudingsvermogen, om geloof.

Maar God zegt er wel bij: Weet dat Ik je hier heb gebracht, in deze 21e eeuw anno 2006, in dit werelddeel, in deze plaats, in deze kerk, in dit gezin...met dat verleden.

Beschouw dat nu niet als een lot, maar versta het als taak; herken je opdracht in het hier en nu om daarin vruchtbaar te zijn.

Ik heb je geluk voor ogen, niet je ongeluk, ik zal je een hoopvolle toekomst geven... zegt Hij.

Wat is dan die opdracht? Wel, die klinkt heel gewoon.

Jeremia wil noch het isolement, noch de assimilatie; noch de revanche naar vroeger, noch het verkwanselen van je roeping als gelovige.

Wat zegt hij: bouw huizen en ga daarin wonen, leg tuinen aan en eet van opbrengst.

Dat is de opdracht om aan de slag te gaan, je maatschappelijke roeping niet vergeten.

Dat wordt natuurlijk tegen het volk als geheel gezegd, want Jeremia weet heel goed dat er situaties zijn waarin dat niet kan.

Maar de arbeid als roeping verstaan, werken aan de cultuur, wanneer een volk dat doet, is ze een teken van hoop, en teken voor de omgeving dat er een God is die niet alleen geïnteresseerd is in het hierna, maar ook in het hier en nu.

Het betekent ook: bouw ook aan het huis van de gemeente, help eens mee aan de tuin van de kerk... Bouw mee met de gaven die je hebt. Dat is hard nodig!

Het tweede wat Jeremia aanraadt is om zich als volk in Babel voort te planten: ga huwelijken aan en verwek zonen en dochters.

Dat betekent natuurlijk ook niet dat dat van ieder individu geëist wordt.

Niet aan iedereen iedereen is het huwelijk gegeven en ook niet iedereen wordt gezegend met nageslacht.

Kinderen zijn een geschenk en ik houd ook niet van die mentaliteit van mensen die spreken over kinderen krijgen alsof gaat het over een borrel: "we nemen er nog eentje".

Als Jeremia de oproep doet "verwek zonen en dochters" bedoelt hij dat niet individueel, maar richt hij zich daarin tot het volk als geheel.

En daar komt in Israël nog iets bij: er moet nageslacht komen omdat de traditieketen niet verbroken mag worden, d.w.z. er moet een nieuwe generatie zijn die getuigt van de grote daden van God.

Voor ons betekent het ook: zijn wij druk in de weer met het nageslacht van de kerk. Je kinderen, leef je het ze voor? En de kinderen: bevraag je je ouders er over?

Maar dan komt de moeilijkste opdracht:

"Bidt tot de Heer voor de stad waarheen ik jullie weg gevoerd heb en zet je in voor haar bloei want de bloei van de stad is ook jullie bloei."

Bidden voor Babel en je inzetten voor haar bloei.

Dus niet alleen bidden voor de bloei van Jeruzalem, de bloei van de mensen van je eigen club, maar ook de bloei van Babel, de stad van het geweld.

Dat was een ongehoorde oproep, maar Jeremia is ervan overtuigd dat de God van Jeruzalem ook de God is van Babel.

"Rahab en Babel zullen u behoren en God zal hen tellen als bij Israël ingelijfd", staat in Psalm 87

Je inzetten voor de bloei van Babel en voor haar bidden -er zal later aan Jeremia een brief worden teruggeschreven waarin hij voor 'mesjogge' zal worden uitgescholden.

En toch, het is een boodschap ook voor ons: niet assimileren en ook niet isoleren maar bidden voor de wereld waarin je leeft.

Dus niet de wereld ontvluchten, ook niet je eigen situatie, je mensen, je omgeving, ook niet je kerk, ook al kan het daar een beetje op Babel lijken en is het niet meer als vroeger, maar erin blijven en voor haar bidden.

Het is zeggen: "ik zal zorgen dat in Babel, in onze wereld met het vele geweld, toch de trekken van Jeruzalem, de stad van vrede zichtbaar worden.

Ik wil ook bouwen aan een stad waar mensen niet eenzaam zijn, waar je 's avond veilig over straat kunt lopen, waar het geheim van Flakkee niet is alcohol en drugs en kerken die door midden splijten, maar geloof, bidden om een zoeken naar eenheid.

Een stad, een eiland waaruit muziek klinkt, waar de lofzang wordt aangeheven, niet omdat het allemaal zo goed gaat, maar omdat er een God is die goed denkt over ons, die ons een hoopvolle toekomst wil geven.

Ik wil bouwen aan zo'n kerk met het geheime wapen van de gemeente: het gebed.

God Zelf gaat ons daarin voor: alzo lief heeft God de wereld gehad dat Hij zijn enige zoon gegeven heeft opdat een ieder die in Hem gelooft niet verloren gaat, maar eeuwig leven heeft.

Bij het lezen van die brief van Jeremia aan de ballingen moest ik denk aan iemand anders uit de vorige eeuw die ook brieven schreef in een tijd van oorlog en veel had nagedacht over het christelijk geloof: Dietrich Bonhoeffer

Hij schrijft ergens dat het in de toekomst om twee dingen zal gaan: bidden gerechtigheid doen. Niet meer en niet minder. Dat komt overeen met de kern van de brief van Jeremia.

Mogen wij allen de opdracht tot bidden en bouwen gaan verstaan; mogen we ons inzetten voor bloei van onze omgeving, de gemeente

Misschien dat er dan iets zichtbaar wordt van de contouren van Jeruzalem, de stad van vrede. Want God is in Babel gekomen in Jezus Christus, Hij werkt erin door zijn Geest om ons een hoopvolle toekomst te geven. Amen

Orde zondagmorgen 26 maart Emmauskkerk 10.00 uur
organist: dhr B. Van Beek

Zingen: Psalm 122:1,2

Stilte-Votum-Groet

Zingen: Psalm 122:3

Kyriegebed

Zingen: Gezang 446:1,2,3,5

Gebed

kinderen naar voren

Zingen: Jeremia 3,4

Lezing: Jeremia 29:1-14

Zingen: Gezang 37:1,2,3

Lezing NT: 1 Petrus 5:10-14

Zingen: Gezang 100:1,2,7,8

Preek

Zingen: Gezang 37:4,5

Toelichting m.h.o. Paraguay (ZWO cie)

Collecte

Gebeden-Stil gebed-Onze Vader

Zingen: Gezang 461:1,5,6,7

Zegen